

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ι. Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 575Α

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γραμματεία Υφυπουργού Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης (Τομέας
Κοινωνικής Ασφάλισης) /Πολιτική Γραμματεία

ΘΕΜΑ: Αποκλεισμός μητέρας και ενήμερου ασφαλιστικά ελεύθερου επαγγελματία πατέρα από το ειδικό επίδομα μητρότητας της ΔΥΠΑ.

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. 2095/28-6-2024 Αναφορά.

Σε απάντηση της παραπάνω Αναφοράς, με την οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές κ.κ Καζάνη Αικατερίνη και Γεώργιο Μουλκιώτη επιστολή διαμαρτυρίας του κου Πέτρου Περιμένη σχετικά με τον αποκλεισμό άνεργης μητέρας (αυστραλιανής ιθαγένειας) και ενήμερου ασφαλιστικά ελεύθερου επαγγελματία πατέρα από το ειδικό επίδομα μητρότητας της ΔΥΠΑ, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Ο/η σύζυγος/σύντροφος του αυτοαπασχολούμενου δικαιούται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 4529/2018 (Α 56), να υπαχθεί στην ασφάλιση του/της αυτοαπασχολούμενου/ης συζύγου ως μέλος οικογένειας (έμμεσα ασφαλισμένο) και να του/της χορηγηθεί ασφαλιστική ικανότητα για παροχές υγειονομικής περίθαλψης σε είδος από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΠΥ).

Αντιθέτως, το επίδομα μητρότητας αποτελεί παροχή σε χρήμα και χορηγείται στις μισθωτές άμεσα ασφαλισμένες στον e-ΕΦΚΑ και στις έμμισθες δικηγόρους για 119 ημέρες ή για 63 ημέρες στην περίπτωση παρένθετης ή θετής μητέρας, εφόσον απέχουν από την εργασία τους, σύμφωνα με το άρθρο 226 του π.δ. 80/2022 και πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτουν οι επιμέρους φορείς.

Αντίστοιχα, στις μη μισθωτές άμεσα ασφαλισμένες στον e-ΕΦΚΑ (αυτοαπασχολούμενες και ελεύθερες επαγγελματίες) χορηγείται επίδομα μητρότητας για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.4097/2012 καθώς και εφάπαξ στις αγρότισσες χωρίς να απαιτείται η διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και εφόσον δεν έχουν οφειλή από ασφαλιστικές εισφορές στον e-ΕΦΚΑ κατά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης χορήγησης του επιδόματος μητρότητας.

Συνεπώς σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για να χορηγηθεί επίδομα μητρότητας στις ασφαλισμένες μισθωτές και μη μισθωτές του e- ΕΦΚΑ απαιτείται η εγκυμονούσα ή η λεχώνα να είναι άμεσα ασφαλισμένη στον e-ΕΦΚΑ, είτε ως μισθωτή είτε ως μη μισθωτή ή αγρότισσα,

δηλαδή να υπάγεται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ εξ ιδίου δικαιώματος και όχι ως έμμεσα ασφαλισμένη. Δεν γίνεται καμία απολύτως διάκριση εάν η εγκυμονούσα ή η λεχώνα είναι ημεδαπή ή αλλοδαπή είτε είναι έγγαμη ή άγαμη, ή με σύμφωνο συμβίωσης.

Στην αντίθετη περίπτωση θα είχαμε το παράδοξο, εργαζόμενες που κατ' επιλογή παραμένουν ανασφάλιστες ή προτιμούν την έμμεση (δωρεάν) ασφάλιση, να απολαμβάνουν παροχές σε χρήμα (όπως το επίδομα μητρότητας), που κατά το δικαιοκώ μας σύστημα χορηγούνται μόνο σε άμεσα ασφαλισμένες/ασφαλισμένους και εφόσον έχουν πληρωθεί οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις και ασφαλιστικές εισφορές.

Είναι άλλωστε προφανές ότι αν, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, δινόταν το επίδομα μητρότητας, τότε το ίδιο θα μπορούσε να συμβεί και με άλλες παροχές, δίνοντας έτσι κίνητρο για ανασφάλιστη εργασία, αφού οι έμμεσα ασφαλισμένες/οι θα απολάμβαναν του συνόλου των παροχών που έχουν και οι άμεσα ασφαλισμένες/οι, χωρίς να καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές.

Όσον αφορά την Ειδική Παροχή Προστασίας της Μητρότητας, χορηγείται από την ΔΥΠΑ στις μισθωτές ασφαλισμένες του e-ΕΦΚΑ και των λοιπών φορέων ασφάλισης εφόσον ισχύουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παρ. 2 του Κεφαλαίου Β της υπ' αριθμ. 39686/10-07-2024 ΚΥΑ (Β' 4099), κατ' εφαρμογή του άρθρου 150 του ν.5078/2023, και, συγκεκριμένα, εφόσον η ασφαλισμένη:

α) έχει ενεργή εργασιακή σχέση εξαρτημένης εργασίας ή σε ενεργή σύμβαση έμμισθης εντολής
β) έχει λάβει επίδομα μητρότητας από οποιοδήποτε ενταχθέντα στον e-ΕΦΚΑ Φορέα, Τομέα, Κλάδο ή Λογαριασμό ασφάλισης ή άλλο φορέα ασφάλισης ασθένειας μισθωτών εκτός e-ΕΦΚΑ.

Σύμφωνα με το άρθρο 142 του ν. 3655/2008 (Α 58), όπως τροποποιήθηκε με το ένατο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 4488/2017, την παρ.1 του άρθρου 36 του ν. 4808/2021, το άρθρο 43 του ν.4997/2022, το άρθρο 83 του ν.4997/2022 και το άρθρο 228 του π.δ.80/2022 όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 150 του ν.5078/2023, δικαίωμα για λήψη ειδικής άδειας παροχής προστασίας μητρότητας διάρκειας εννέα (9) μηνών έχουν οι φυσικές, οι παρένθετες και οι θετές μητέρες που είναι άμεσα ασφαλισμένες στον e-ΕΦΚΑ και τους λοιπούς φορείς ασφάλισης που εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου, με πλήρη ή μερική απασχόληση σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, και οι έμμισθες δικηγόροι που εργάζονται με σύμβαση έμμισθης εντολής μετά τη λήξη της άδειας λοχείας και της ισόχρονης προς το μειωμένο ωράριο άδειας, όπως προβλέπεται από το άρθρο 9 της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. των ετών 2004 και 2005.

Η μητέρα τέκνου που είναι δικαιούχος ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας, μπορεί να μεταβιβάσει τμήμα της ως άνω άδειας, έως επτά (7) μήνες, στον πατέρα ανεξαρτήτως εάν αυτός εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή με έμμισθη εντολή ή είναι ελεύθερος επαγγελματίας ή αυτοαπασχολούμενος ή αγρότης. Για όσο χρόνο ο μισθωτός πατέρας λαμβάνει την άδεια που του έχει μεταβιβάσει η μητέρα, δικαιούται τις παροχές και επιδοτείται με βάση το ασφαλιστικό καθεστώς στο οποίο υπάγεται, και τις συνέπειες ως προς την ασφαλιστική κάλυψη. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη μεταβίβαση της ειδικής άδειας προστασίας μητρότητας συναρτώνται με το αν ο άλλος γονέας είναι μισθωτός, οπότε εφαρμόζεται η αρ.47360/10-3-2023 (Β 3104) Υ.Α, ενώ όταν ο άλλος γονέας είναι ελεύθερος επαγγελματίας, αυτοαπασχολούμενος ή αγρότης, εφαρμόζεται η αριθ.28843/18-04-2024 ΚΥΑ.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω στήριξης των μη μισθωτών μητέρων, με το άρθρο 151 του ν.5078/2023 επεκτάθηκε για πρώτη φορά η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας που χορηγείται από την ΔΥΠΑ στις ελεύθερες επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενες και αγρότισσες.

Ειδικότερα, οι μη μισθωτές ασφαλισμένες του e-ΕΦΚΑ μπορούν να λάβουν την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας για εννέα (9) μήνες από την ΔΥΠΑ μετά την λήψη του επιδόματος μητρότητας, ή σε περίπτωση υιοθεσίας από την ένταξη του παιδιού στην οικογένεια, ή δημοσίευση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης υιοθεσίας χωρίς να απαιτείται η διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και εφόσον δεν έχουν οφειλή κατά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης και κατά το χρονικό διάστημα των εννέα μηνών.

Οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη λήψη της παροχής καθώς και για τη μεταβίβαση τμήματος του σχετικού δικαιώματος στον πατέρα καθορίζονται με την αρ.28843/18-04-2024 (Β 2293) ΚΥΑ.

Η δικαιούχος μητέρα, φυσική θετή ή τεκμαιρόμενη κατά την έννοια της παρ.2 του άρθρου 151 του ν.5078/2023 δικαιούται να μεταβιβάσει έως επτά (7) μήνες από την ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας στον πατέρα φυσικό θετό ή με τη διαδικασία της παρένθετης μητρότητας υπό την προϋπόθεση η μητέρα να είναι δικαιούχος αυτής και να έχει η ίδια κάνει χρήση τμήματος αυτής τουλάχιστον τους δύο (2) πρώτους μήνες της παροχής (άρθρο 4 της αρ.28843/18-04-2024 ΚΥΑ).

Η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας μπορεί να μεταβιβαστεί στον πατέρα ανεξαρτήτως αν αυτός εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ή με έμμισθη εντολή ενώ όταν είναι ελεύθερος επαγγελματίας, αυτοαπασχολούμενος ή αγρότης μεταβιβάζεται υπό την προϋπόθεση ότι είναι ασφαλιστικά ενήμερος.

Στην περίπτωση όπου ο πατέρας εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου, η ειδική παροχή που του έχει μεταβιβάσει η μητέρα, λογίζεται ως άδεια, και χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150 του ν.5078/2023 και της αρ.47360/10-3-2023 Υ.Α. Το ποσό που λαμβάνει ο πατέρας ισούται με τον εκάστοτε κατώτατο μισθό, ανεξάρτητα εάν είναι μισθωτός ή ελεύθερος επαγγελματίας, αυτοαπασχολούμενος ή αγρότης.

Σκοπός είναι η παροχή ενός ικανοποιητικού εισοδήματος στην ελεύθερη επαγγελματία και αγρότισσα μητέρα, ώστε να μπορεί να φροντίσει το τέκνο της τους πρώτους μήνες και να μην αναγκαστεί να επιστρέψει στην εργασία για να καλύψει τις βασικές ανάγκες της ίδιας και του τέκνου, εφόσον το επιλέξει.

Συνολικά, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με διαδοχικές και στοχευμένες νομοθετικές πρωτοβουλίες από το 2019, έχει διευρύνει το πλέγμα προστασίας και ενίσχυσης της μητρότητας, ώστε να στηρίξει τις νέες εργαζόμενες μητέρες και τις οικογένειες απέναντι στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ